

Sygn. akt XVII AmT 20/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółki z o.o. z siedzibą w W.,

dawniej (...) spółki z o.o.

przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej

z dnia 2 grudnia 2014 r. znak (...)

I. Oddala odwołanie.

II. Zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z/s w W. na rzecz Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej kwotę 1080 zł (jeden tysiąc osiemdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego .

SSO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmT 20/14

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (Prezes UKE, pozwany) decyzją z dnia 2 grudnia 2013 r. nr (...) nałożył na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. ((...), przedsiębiorca, powód) karę pieniężną w wysokości 1 936 840,10 zł za niewypełnienie obowiązku określonego w art. 56 ust. 4a ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz.U.,2014.243;dalej Pt), poprzez zawieranie z konsumentami umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych na czas określony, których początkowy okres obowiązywania był dłuższy niż 24 miesiące.

(...) sp. z o.o. w złożonym odwołaniu zaskarżyła decyzję Prezesa UKE w całości.

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, w tym:

1.1 art. 6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. Nr 30, poz. 168 ze zm.), art. 7 Kpa oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w ten sposób, że Prezes UKE zastosował sprzeczną

z prawem wykładnię przepisu art. 56 ust. 4a Pt w związku z art. 13 ust. 1 i 2 ustawy nowelizującej i na tej podstawie niewłaściwie zastosował przepis art. 209 ust. 1 pkt 13a Pt i w następstwie niewłaściwie zastosował przepis art. 210 ust. 1 i 2 Pt, wymierzając spółce karę pieniężną, określoną w decyzji,

1.2 art. 7 i art. 77 § 1 Kpa w zw. z art. 206 ust. 1 Pt, z uwagi na to, że Prezes UKE nie wyjaśnił stanu faktycznego sprawy i nie zebrał w całości materiału dowodowego w postępowaniu przed Prezesem UKE,

1.3 art. 8 i art. 11 Kpa w zw. z art. 206 ust. 1 Pt, polegające na tym, że Prezes UKE nie wyjaśnił podstaw nałożenia kary pieniężnej na spółkę, w szczególności nie wyjaśnił w decyzji dlaczego nakładając karę prawie w maksymalnej wysokości, przyjął a priori, że "Nałożona kara zawiera się w określonych ustawą granicach do (...) przychodu Spółki, należy zatem uznać, że ustalona wysokość kary mieści się w granicach możliwości finansowych Spółki", ponadto Prezes UKE nie wyjaśnił wpływu przesłanek, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów Ustawy, na wysokość wymierzonej Powodowi kary pieniężnej,

1.4 art. 8 Kpa w zw. z art. 206 ust. 1 Pt poprzez uporczywe niezauważanie faktu, iż Spółka przygotowała nowe wzory umów, regulaminy i cenniki przed dniem wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary oraz poprzez stwierdzenie, że nie ma znaczenia dla sprawy fakt, iż w zaleceniach pokontrolnych z 1 lutego 2013 r. nr (...) nie odniesiono się do domniemanego w Decyzji naruszenia przez Spółkę art. 56 ust.4a Pt,

1.5 art. 12 Kpa i art. 35 § 3 Kpa w związku z art. 206 ust. 1 Pt, w ten sposób, że postępowanie wszczęte w dniu 7 maja 2013 r. zostało zakończone dopiero Decyzją wydaną w dniu 2 grudnia 2013 r.,

1.6 art. 8 Kpa i art. 36 Kpa w związku z art. 206 ust. 1 Pt poprzez niedopełnienie obowiązku zawiadomienia Powoda, jako strony postępowania administracyjnego, o przyczynach zwłoki w załatwieniu sprawy i nowym terminie jej załatwienia,

1.7 art. 8 Kpa i art. 107 § 1 Kpa w z związku z art. 206 ust. 1 Pt w ten sposób, że Decyzja zawiera istotne braki w uzasadnieniu faktycznym i prawnym,

2. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię, w tym:

2.1. art. 56 ust. 4a Pt w zw. z art. 13 ustawy nowelizującej poprzez przyjęcie, że art. 13 ust. 1 Ustawy nowelizującej nie dotyczy umów zawieranych w okresie 5 miesięcy od dnia wejścia w życie Ustawy nowelizującej

3. naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie, w tym:

3.1. art. 209 ust. 1 pkt 13a Pt oraz art. 210 ust. 1 Pt poprzez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów, pomimo, że działania Spółki będące przedmiotem ustaleń Prezesa UKE nie miały cech działania bezprawnego, a w konsekwencji zastosowanie tych przepisów i nałożenie kary pieniężnej pomimo braku podstaw do jej nałożenia,

3.2 art. 210 ust. 2 Pt poprzez nieprawidłowo ustaloną podstawę do wymiaru kary, a co za tym idzie jej wysokość, nieuwzględnienie w Decyzji okoliczności i stopnia naruszenia przepisów Prawa telekomunikacyjnego, a w rezultacie nałożenie nadmiernie dolegliwej kary pieniężnej, nieadekwatnej do zakładanych celów kary,

3.3. art. 209 ust. 1a Pt poprzez pozbawione podstaw prawnych przyjęcie, że kara winna być nałożona pomimo, że Powód zaprzestał już domniemanego naruszenia prawa, a czas trwania,

skutki oraz zakres naruszenia uzasadniały odstąpienie od jej wymierzenia,

3.4. art. 49 i art. 63 TFUE, a także art. 5 ust. 4 TUE oraz art. 21 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 64 ust.

1-3 Konstytucji, art. 16, art. 49 ust. 3 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, poprzez

nałożenie na Powoda rażąco wygórowanej i oczywiście nieproporcjonalnie wysokiej kary

pieniężnej, która ma istotny negatywny wpływ na wysokość dywidendy należnej W

(...) z siedzibą na Cyprze oraz (...) z siedzibą na Cyprze, jako

wspólnikom (...) S.A. (stu procentowego udziałowca (...) Sp. z o.o.),

co stanowi naruszenie zasad swobody przedsiębiorczości i swobody przepływu kapitału

pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej i polega na bezprawnym ograniczeniu

przepływu kapitału oraz bezprawnym ograniczeniu zakresu współpracy i korzyści osiągniętych

przez wymienionego wyżej przedsiębiorcę z tytułu inwestycji i posiadania udziałów w (...)

(...) S.A., a także naruszenie prawa własności poprzez bezpodstawne nałożenie na

Powoda zobowiązania uszczuplającego w sposób niedopuszczalny jego mienie, a także

mającego istotny wpływ na jego zdolność do wypłaty oraz wysokość dywidendy.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o:

1. uchylene zaskarżonej Decyzji w całości oraz stwierdzenie, że zaskarżona Decyzja została wydana bez podstawy prawnej z uwagi na to, że zawieranie umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych z konsumentami na czas określony, w których początkowy okres obowiązywania umów wynosi 26 miesięcy w okresie od 21 stycznia 2013 r. do 21 czerwca 2013 r. - nie stanowi naruszenia art. 56 ust. 4a Pt w związku z art. 13 ustawy z dnia 16 listopada 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012, Nr 1445) (dalej: ustawa nowelizująca) a tym samym brak jest podstaw prawnych do zastosowania przepisu art. 209 ust. 1 pkt 13a Pt oraz art. 210 ust. 1 i 2 Pt i nałożenia na Spółkę określonej w decyzji kary pieniężnej,

a w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku o:

zmianę zaskarżonej decyzji w części dotyczącej nałożenia na spółkę kary pieniężnej w wysokości 1.936.840,10 zł poprzez odstąpienie od nałożenia na powoda kary pieniężnej z uwagi na zaistnienie okoliczności, o których mowa w art. 209 ust. 1a Pt, a w szczególności dobrowolne zaprzestanie domniemanych naruszeń, naprawienie szkody, krótki czas trwania domniemanych naruszeń, zakres oraz wątpliwości interpretacyjne dotyczące ustawy nowelizującej.

a w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku o:

zmianę zaskarżonej decyzji w części dotyczącej nałożenia na spółkę kary pieniężnej w wysokości 1.936.840,10 zł poprzez nałożenie na powoda kary pieniężnej w wysokości istotnie mniejszej niż określona w decyzji.

Uzasadniając zarzuty odwołania powód powołał się na treść art. 13 ust.1 ustawy nowelizującej i podkreślił, że (...) wypełniła wynikające z tego przepisu obowiązki przed dniem 21 czerwca 2013 r. tj. w terminie 5 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

W art. 13 ustawy nowelizującej ustawodawca dał dostawcom usług telekomunikacyjnych pięciomiesięczny termin na zmianę warunków umów, w tym określonych w regulaminie świadczenia publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub w cenniku usług telekomunikacyjnych. Zdaniem powoda ten pięciomiesięczny termin dotyczy również zmiany warunków umów, zawieranych w okresie od 21 stycznia do 21 czerwca 2013 r. W związku z tym błędne jest, wyrażone w zaskarżonej decyzji stanowisko Prezesa UKE, że art. 13 ust.1 ustawy nowelizującej odnosi się do umów zawartych przed dniem wejścia jej w życie.

Powód zarzucił Prezesowi UKE nałożenie na spółkę kary pieniężnej z tytułu niewypelnienia obowiązków mimo, że na powodzie te obowiązki nie ciążyły. Nałożenie kary pieniężnej było bezpodstawne i naruszało zasadę praworządności.

Zdaniem powoda w toku postępowania dotyczącego wydania zaskarżonej decyzji Prezes UKE nie wyjaśnił stanu faktycznego sprawy i nie zebrał w całości materiału dowodowego. Naruszył także zasadę prawdy obiektywnej poprzez nieustosunkowanie się lub pominięcie do przedstawionych przez spółkę dowodów.

Powód wskazał, że większość operatorów stosowała przepisy ustawy nowelizującej w analogiczny sposób jak (...). Potwierdza to, że ci operatorzy rozumieli postanowienia ustawy nowelizującej tak samo jak powód.

Przedsiębiorca zarzucił, iż przy ustalaniu wysokości nałożonej decyzją kary pieniężnej Prezes UKE nie przeprowadził analizy możliwości finansowych powoda i jako podstawę do wyliczenia kary przyjął inną wartość przychodu spółki za rok obrotowy 2012 niż wynikało to ze złożonego przez nią sprawozdania finansowego. Powód wskazał, iż w decyzji nie wyjaśniono dlaczego nakładając karę w prawie maksymalnej wysokości pozwany a priori przyjął, że nałożona kara zawierająca się w granicach (...) przychodu spółki, mieści się w granicach możliwości finansowych przedsiębiorcy.

W ocenie powoda, określony w art. 13 ust.1 ustawy nowelizującej pięciomiesięczny termin na dostosowanie obejmował również zmianę okresu na jaki zawierana jest z konsumentem pierwsza umowa świadczenia usług telekomunikacyjnych, zawieranych w okresie od 21 stycznia 2013 r. do 21 czerwca 2013 r. Przyjęte w zaskarżonej decyzji, zdaniem powoda błędne stanowisko, iż wprowadzone w art.56 ust. 4a Pt ograniczenie należy stosować do umów zawieranych od dnia 21 stycznia 2013 r. było wynikiem nieuwzględnienia przez Prezesa UKE przewidzianego w art. 13 ust. 1 ustawy nowelizującej, pięciomiesięcznego terminu. Powód wskazał, że w odniesieniu do art. 13 ust. 2 ustawy nowelizującej Prezes UKE przyjął wykładnię rozszerzającą zakres zastosowania przepisu art. 56 ust.4a Pt, od daty wejścia w życie ustawy nowelizującej, bez uwzględnienia terminu przewidzianego w art. 13 ust.1 ustawy nowelizującej. W rezultacie Prezes UKE, na skutek uznania, że powód naruszył art. 56 ust.4a Pt, w sposób niewłaściwy zastosował przepis art. 209 ust.1 pkt 13a Pt.

Powołując się na stanowisko doktryny powód stwierdził, że Prezes UKE nie może stosować sankcji administracyjnych, które nie zostały wyrażone w sposób wyraźny w przepisie prawa, nawet jeżeli działania Prezesa UKE zmierzałyby do wypełnienia nałożonych na niego w ustawie obowiązków. Wskazał na uchwałę Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 maja 1994 r. W 7/94, zgodnie z którą w przypadku, gdy normy prawne nie przewidują wyraźnie kompetencji organu państwowego, kompetencji tej nie wolno domniemywać i w oparciu o inną rodzajowo kompetencję przypisywać ustawodawcy zamiaru, którego nie wyraził.

W świetle powyższego powód stwierdził, że Prezes UKE mógłby nałożyć na (...) karę pieniężną jedynie, gdyby zezwalał na to wyraźnie przepis prawa. Zarzucił, że pozwany nie wskazał jakiegokolwiek przepisu, który upoważniałby do twierdzenia, że norma art. 13 ust.1 ustawy nowelizującej nie może mieć zastosowania do sytuacji spółki, a powód naruszył przepis obowiązującego prawa.

Na podstawie analizy art. 13 ustawy nowelizującej powód wywodził, że ustawodawca podzielił umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Do pierwszej grupy zaliczył umowy zawarte przed 21 stycznia 2013 r., do których przepis art. 56 ust. 4a Pt nie ma zastosowania. Okres, na jaki po raz pierwszy z konsumentem została zawarta umowa mógł być dłuższy niż 24 miesiące. Natomiast dla umów zawieranych po 21 stycznia 2013 r. ustawodawca przewidział pięciomiesięczny okres przejściowy, w którym dostawcy usług mają obowiązek dostosować warunki

umów, w tym 24 miesięczny okres obowiązywania umowy do wymagań określonych w zmienionych przepisach Prawa telekomunikacyjnego.

W efekcie, najpóźniej w dniu 21 czerwca 2013 r. wszystkie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z użytkownikami mającymi status konsumentów muszą być zawierane na początkowy okres nie dłuższy niż 24 miesiące. Na wdrożenie nowych zasad ustawodawca udzielił dostawcom usług telekomunikacyjnych maksymalnego pięciomiesięcznego okresu dostosowawczego.

Nie jest zatem zgodne z art. 13 ust.1 ustawy nowelizującej stanowisko, iż wszystkie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w których odbiorcą końcowym jest konsument, od 21 stycznia 2013 r. powinny być zawierane na początkowy okres wynoszący 24 miesiące. Skoro ustawodawca przyznał dostawcom usług 5 miesięcy na dostosowanie warunków umów, nie można od nich skutecznie wymagać, żeby byli gotowi na wypełnienie obowiązku określonego w art. 56 ust.4a Pt już w chwili wejścia w życie znowelizowanych przepisów. W konsekwencji, zdaniem powoda, w okresie po 21 stycznia 2013 r. do 21 czerwca 2013 r. dostawcy usług telekomunikacyjnych mogli zawierać z konsumentami umowy, których początkowy okres obowiązywania wynosił 26 miesięcy.

Przyjęte w zaskarżonej decyzji stanowisko Prezesa UKE dotyczące początkowej daty stosowania przepisu art. 56 ust.4a Pt w związku z treścią art. 13 ust.1 ustawy nowelizującej, w ocenie powoda, nie było zgodne z intencją racjonalnego ustawodawcy.

W efekcie również nałożenie na (...) kary pieniężnej również było bezpodstawne. Nałożona kara, wynosząca (...) % przychodu spółki, była nadmiernie dolegliwa i nieadekwatna do zakładanych celów. Powód podkreślił, iż zaprzestał domniemanego naruszenia prawa, a czas trwania, skutki i zakres naruszenia uzasadniały odstąpienie przez pozwanego od wymierzenia kary zgodnie z art. 209 ust 1a Pt.

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej w odpowiedzi wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego z uwzględnieniem nakładu pracy radcy prawnego, stopnia zawichości sprawy i jej obszerności.

Wobec istnienia podstawy prawnej do wydania decyzji wniosek powoda o uchylenie zaskarżonej decyzji pozwany uznał za niedopuszczalny. Ze względu na charakter postępowania prowadzonego przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) Prezes UKE podobnie ocenił zawarte w odwołaniu zarzuty dotyczące oparte na naruszeniu przepisów k.p.a. Stwierdził, że z brzmienia art. 13 ust. 2 ustawy nowelizującej wynika, iż przepis art. 56 ust.4a Pt ma zastosowanie do wszystkich umów zawartych po dacie wskazanej w tym przepisie. W związku z tym przyjęta przy wydawaniu zaskarżonej decyzji wykładnia, zgodnie z którą art. 56 ust. 4a Pt wszedł w życie z dniem 21 stycznia 2013 r. była prawidłowa.

Powołał się na włączone do materiału dowodowego niniejszej sprawy pisma innych działających na rynku dostawców usług telekomunikacyjnych, z których wynika, iż po wejściu w życie z dniem 21 stycznia 2013 r. ustawy nowelizującej nie zawierały z konsumentami umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych na czas określony, których początkowy okres obowiązywania był dłuższy niż 24 miesiące.

Mając na uwadze przedstawione stanowisko, za nieuzasadnione uznał pozwany zarzuty naruszenia art. 210 ust.1 i 2 Pt oraz art. 209 ust.1 pkt 13a Pt.

Zdaniem pozwanego zaskarżona decyzja została wydana na podstawie zebranego w całości materiału dowodowego, po wyjaśnieniu stanu faktycznego. W związku z tym zarzut naruszenia art. 7 i art. 77 k.p.a. oraz art. 206 ust.1 Pt Prezes UKE uznał za bezzasadny.

Pozwany przedstawił również szczegółową argumentację dotyczącą braku zasadności pozostałych zarzutów odwołania.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jest przedsiębiorcą telekomunikacyjnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne. Na podstawie informacji uzyskanych w toku postępowań mediacyjnych i interwencyjnych, prowadzonych na wnioski konsumentów, Prezes UKE ustali, że (...) po dniu 21 stycznia 2013 r. zawierała z konsumentami po raz pierwszy umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych na czas określony, których początkowy okres obowiązywania umowy był dłuższy niż 24 miesiące. Zawiadomieniem z dnia 7 maja 2013 r. Prezes UKE poinformował przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej w związku z naruszeniem obowiązku określonego w art. 56 ust. 4a Pt i wezwał do przedstawienia informacji o wysokości osiągniętego w 2012 r. W piśmie z dnia 23 maja 2013 r. spółka uznała, że zarzucanie jej naruszenia art. 56 ust. 4a Pt jest nie uzasadnione. Przedsiębiorca stwierdził, iż Prezes UKE, wszczynając postępowanie, nie uwzględnił w całości przepisów ustawy nowelizującej Prawo telekomunikacyjne i oświadczył, że do dnia sporządzenia niniejszego pisma wypełnił obowiązki wynikające z nowelizacji. Skoro spółka zrealizowała wprowadzone nowelizacją obowiązki przed wyznaczoną w przepisach datą obowiązywania zmian – 21 czerwca 2013 r., Prezes UKE powinien umorzyć postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej. Powołując się na złożoną opinię prawną (...) wyraziła stanowisko, że operatorzy telekomunikacyjni mają od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej Pt pięciomiesięczny termin na dostosowanie warunków umów do przepisów Pt w znowelizowanym brzmieniu. Zdaniem spółki nowelizacja nie ustaliła dla art. 56 ust.4a Pt innego, niż dla pozostałych zmian ustawy, terminu ich wprowadzenia. Miała więc 5 miesięcy na dostosowanie postanowień umów do treści ustawy po nowelizacji.

W dniu 27 czerwca 2013 r. wpłynęły do Prezesa UKE wzory dokumentów- Umowa o Świadczenie Usług Telekomunikacyjnych oraz cenniki promocyjne i regulaminy promocji stosowane przez (...) w okresie od dnia 1 lutego 2013 r. do 13 maja 2013 r. (k. 60 – 74 akt adm.) i nowe wzorce umowne dla abonentów (k.75 – 82 akt adm.). Z treści złożonych dokumentów wynika, że najpóźniej do dnia 13 maja 2013 r. spółka zawierała umowy, których pierwszy okres obowiązywania wynosił 26 miesięcy. W umowach zawieranych po raz pierwszy, od dnia 13 maja 2013 r. okres ich obowiązywania określono na 24 miesiące. Ze złożonego pisma wynika, że w dniu 31 grudnia 2012 r. spółka miała 42 123 abonentów, w dniu 30 kwietnia 2013 r. było 47 801 abonentów. Pomiędzy 21 stycznia 2013 r. a 13 maja 2013 r. spółka aktywowała (...) umów, w przeważającej ilości z konsumentami zawierającymi pierwszą umowę. Przedsiębiorca oświadczył, że we wskazanym wyżej okresie przeważająca część abonentów zawarła umowy na okres 26 miesięcy. Nie mógł jednak podać dokładnej liczby tych konsumentów.

W piśmie z dnia 17 lipca 2013 r. (k.128 akt adm.) (...) przedstawiła informacje dotyczące planowanych działań naprawczych, których realizację wyznaczono na 31 lipca 2013 r.

Odpowiadając na wezwanie Prezesa UKE z dnia 6 sierpnia 2013 r. przedsiębiorca pismem z dnia 12 sierpnia 2013 r. (k. 133 akt adm.) poinformował, że nie ma możliwości wskazać liczby konsumentów, z którymi po 21 stycznia 2013 r. zawarł pierwszą umowę na czas określony, dłuższy niż 24 miesiące. Oświadczył, że pisma informacyjne wysłał do grupy 7840 abonentów, będących osobami fizycznymi. Z treści pisma wynika, że w przeważającej ilości byli to konsumenci, którzy zawarli w tym okresie pierwszą umowę z (...). W tym samym piśmie spółka podała, że w 2012 r. uzyskała przychód w wysokości (...) zł. Natomiast w złożonym przy piśmie z dnia 6 czerwca 2013 r. sprawozdaniu finansowym przychód spółki w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. obliczony dla celów podatku dochodowego określono na poziomie (...) zł. Ze sprawozdania finansowego wynika, że kwota (...) zł stanowi wysokość przychodów netto spółki ze sprzedaży w 2012 r. (k. 52 akt adm.).

Postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2013 r. (k.134 akt adm.) Prezes UKE włączył do materiału dowodowego sprawy pisma:

- (...) sp. z o.o. z dnia 20 czerwca 2013 r.,
- (...) S.A. z dnia 24 czerwca 2013 r.,
- (...) S.A. z dnia 25 lipca 2013 r.,

- (...) sp. z o.o. z dnia 20 czerwca 2013 r.,

- (...) sp. z o.o. z dnia 2 sierpnia 2013 r.,

w których wymienieni przedsiębiorcy telekomunikacyjni poinformowali, że po dniu 21 stycznia 2013 r. nie zawierali z konsumentami umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych na czas określony, których początkowy okres obowiązywania był dłuższy niż 24 miesiące.

Pismem z dnia 15 listopada 2013 r. Prezes UKE zawiadomił (...) o zakończeniu zbierania materiału dowodowego, prawie do zapoznania się z treścią zebranych dowodów i przedstawieniu stanowiska w sprawie. Spółka nie skorzystała z uprawnienia do zapoznania się z zebranymi dokumentami.

Powyższe okoliczności nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W odwołaniu powód nie kwestionował, że ustawa z dnia 16 listopada 2012 r. o zmianie ustawy Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw weszła w życie z dniem 21 stycznia 2013 r. Wskazał, iż w rozpatrywanej sprawie przedmiot sporu sprowadza się do wykładni przepisu art. 13 ust.1 i 2 ustawy nowelizującej w związku z art. 56 ust.4a Pt. Bezsporne więc jest, że przepis art. 56 ust.4a Pt wprowadzony został ustawą z dnia 16 listopada 2012 r. o zmianie ustawy Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw, z mocą obowiązującą od 21 stycznia 2013 r. W art. 13 ust.1 ustawy nowelizującej, ustawodawca wyznaczył przedsiębiorcom telekomunikacyjnym pięciomiesięczny termin na dostosowanie warunków umów z konsumentami do przepisów wprowadzonych ustawą nowelizującą. Jednak w art. 13 ust.2 ustawy nowelizującej ustawodawca ustalił, że zmiana ustawy Prawo telekomunikacyjne, wynikająca z treści art. 56 ust. 4a Pt nie ma zastosowania do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, tj. dniem 21 stycznia 2013 r.

A contrario oznacza to, że ustalony we wszelkich zawieranych od 21 stycznia 2013 r. z konsumentami po raz pierwszy umowach, okres ich obowiązywania nie mógł być dłuższy niż 24 miesiące. Z powyższego wynika, że w art. 13 ust.2 ustawy nowelizującej ustawodawca wprowadził wyjątek od zasady ustalonej w art. 13 ust. 1 tej ustawy, polegający na wyłączeniu pięciomiesięcznego terminu na dostosowanie umów zawartych z konsumentami od 21 stycznia 2013 r. do wskazanego w art. 56 ust. 4a Pt okresu obowiązywania pierwszej umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Inaczej mówiąc skoro w noweli ustawowej ustawodawca nie nałożył na przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązku dostosowania treści umów zawartych przed 21 stycznia 2013 r. z konsumentami, w zakresie długości ich obowiązywania, do okresu wskazanego w art. 56 ust. 4a Pt nie było potrzeby wprowadzania okresu przejściowego na dostosowanie treści umów zawartych od dnia 21 stycznia 2013 r. do przepisów ustawy zmieniającej, w zakresie maksymalnego terminu, na jaki może być zawierana z konsumentem pierwsza umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Z dniem 21 stycznia 2013 r. w nowo zawieranych z konsumentami umowach przepis art. 56 ust.4a Pt powinien być stosowany wprost. Taka ocena znalazła potwierdzenie w stanowisku doktryny (St. Piątek – Prawo telekomunikacyjne. Komentarz. Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2013, wyd. 3 str. 415), a także w praktyce stosowanej przez działających na rynku innych przedsiębiorców telekomunikacyjnych, co wynika z informacji złożonych przez nich Prezesowi UKE, znajdujących się w aktach administracyjnych.

W świetle treści tych dokumentów na uwagę nie zasługują zwarte w odwołaniu twierdzenia powoda, że również inni przedsiębiorcy telekomunikacyjni, po dniu 21 stycznia 2013 r. zawierali z konsumentami pierwsze umowy świadczenia usług telekomunikacyjnych, w których okres ich obowiązywania był dłuższy niż 24 miesiące. Powód nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie swego twierdzenia.

Nie zasługuje więc na uwzględnienie przedstawiona w odwołaniu interpretacja art. 13 ust.1 i 2 ustawy nowelizacyjnej, dotycząca daty, od której w zawieranych po raz pierwszy umowach należało stosować, wprowadzony w noweli art. 56 ust.4a Pt, okres obowiązywania umowy. Z uwagi na treść art. 13 ust. 2 ustawy nowelizującej brak więc podstaw

do uznania za zasadne zarzutów powoda dotyczących błędnej wykładni art. 56 ust. 4a Pt w zw. z art. 13 ustawy nowelizującej i naruszenia w ten sposób art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Okoliczność, że w okresie od 21 stycznia 2013 r. do 13 maja 2013 r. w zawieranych przez (...) z konsumentami umowach okres ich obowiązywania wynosił 26 miesięcy nie była w odwołaniu kwestionowana i jest bezsporna.

Trafne więc było, wyrażone w zaskarżonej decyzji stanowisko, że po dniu 21 stycznia 2013 r. powód nie wypełniał nałożonego w art. 56 ust. 4a Pt obowiązku poprzez zawieranie z konsumentami umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych na czas określony, których początkowy okres obowiązywania umowy był dłuższy niż 24 miesiące.

Zgodnie z art. 209 ust. 1 pkt 13a Pt przedsiębiorca, który nie wypełnia nałożonego w art. 56 obowiązku, podlega karze pieniężnej. Wobec ustalenia, iż działanie (...) nosiło cechy bezprawności istniała podstawa do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej. Prezes UKE był więc uprawniony do wydania w oparciu o przepis art. 209 ust. 1 pkt 13a Pt decyzji o nałożeniu na (...) kary pieniężnej w związku ze stwierdzeniem naruszenia art. 56 ust. 4a Pt.

Przy ustalaniu wysokości nałożonej kary pieniężnej Prezes UKE wziął pod uwagę wymienione w art. 210 ust. 1 i 2 dyrektywy wymiaru kary. Jako okoliczność łagodzącą Prezes UKE uznał podjęcie przez (...) działań naprawczych i fakt zaprzestania naruszeń z dniem 13 maja 2013 r. Jednak, mając na uwadze, że powód dopuścił się naruszenia obowiązujących przepisów przez okres niemal czterech miesięcy, jego działania dotyczyły konsumentów, wynikały z nadużywania pozycji profesjonalisty wobec konsumentów i spełniały cechy praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w ocenie Sądu uznać należało, iż w sprawie brak było podstaw do zastosowania art. 209 ust. 1a Pt przez odstąpienie od nałożenia na powoda kary pieniężnej. Podkreślenia wymaga, że działania powoda skierowane były do nieograniczonej liczby konsumentów, którzy w okresie od 21 stycznia 2013 r. do 21 czerwca 2013 r. mogli podpisać z (...) pierwszą umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych. W tej sytuacji bez większego znaczenia dla oceny zachowania powoda była informacja o rzeczywistej liczbie konsumentów, którzy bezpośrednio zostali dotknięci bezprawnym działaniem przedsiębiorcy. Ponadto, zgodnie z treścią art. 209 ust. 1a Pt. ustawodawca nie zobligował organu administracji do stosowania tego przepisu, dając swobodę w podjęciu decyzji o jego zastosowaniu w zależności od okoliczności i stopnia stwierdzonego naruszenia.

Uwzględniając możliwości finansowe (...) Prezes UKE jako podstawę do wymiaru kary przyjął wartość przychodu przedsiębiorcy obliczonych dla celów podatkowych, wynikającą ze złożonego przez powoda sprawozdania finansowego za 2012 r. Wysokość nałożonej decyzją kary pieniężnej została ustalona w granicach ustawowych i w ocenie Sądu prawidłowo uwzględnia możliwości finansowe (...) i nie stwarza zagrożenia dla płynności finansowej przedsiębiorcy.

Mając na uwadze, że nowelizacja z dnia 16 listopada 2012 r. miała na celu dostosowanie przepisów prawa telekomunikacyjnego do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z 25 listopada 2009 zmieniającej dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, czyli przepisów unijnych o charakterze powszechnie obowiązującym uznać należało, iż podnoszone przez powoda zarzuty naruszenia przepisów art. 49 i art. 63 TFUE i pozostałych wymienionych w pkt 3.4 odwołania nie miały wpływu na ocenę prawidłowości zaskarżonej decyzji.

Odnośnie zarzutów naruszenia w zaskarżonej decyzji przepisów postępowania administracyjnego wskazać należało, iż ze względu na specyficzny charakter prowadzonego przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na skutek odwołania od decyzji administracyjnej postępowania sądowego tego rodzaju zarzuty nie zasługują w tym postępowaniu na uwzględnienie. Zgodnie bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r. sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 r. Nr 5, poz. 87, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r. sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r. sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 527/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312) SOKiK nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza

postępowanie sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. SOKiK jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa danego Urzędu, według reguł kontradyktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo - administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowo - administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy. SOKiK jest uprawniony do wydania wyroku uchylającego decyzję organu, gdy została ona wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa materialnego, oraz gdy dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną lub gdy została skierowana do podmiotu nie będącego stroną w sprawie. Przesłanki uchylecia decyzji przez SOKiK są w zasadzie identyczne z przesłankami stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej na podstawie art. 156 §1 Kpa (tak S. A. w Warszawie w wyroku z dnia 24 kwietnia 2014 r. sygn.. akt VI ACa 1279/13 niepubl.).

Sąd oddalił wnioski powoda o dopuszczenie dowodów w postaci przedstawionych opinii mając na uwadze, że miały one charakter dokumentów prywatnych, przedstawionych w celu potwierdzenia stanowiska powoda i nie miały wpływu na treść wyroku w sprawie.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia, na podstawie art. 479⁶⁴ §1 kpc oddalił odwołanie, jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na postawie art.98 kpc stosownie do wyniku sporu.

SSO Witold Rękosiewicz